

69. zasadnutie Výboru pre daňové prognózy (22.09.2022)

Účastníci stretnutia:

MF SR	– Juraj Valachy, Michal Havlát, Veronika Horváthová
NBS	– Martin Nevický, Branislav Reľovský
Infostat	– Branislav Pristáč
SLSP	– Mária Valachyová
Tatra banka	– Tibor Lorincz
ČSOB	– neprítomný
Unicredit	– ospravedlnený
KRRZ	– Pavol Majher, Matúš Kubík
VUB	– Michal Lehuta

Zasadnutia sa zúčastnili aj analytici Inštitútu finančnej politiky (ďalej IFP) a pozorovatelia Výboru.

69. zasadnutie Výboru pre daňové prognózy zahájil riaditeľ IFP Juraj Valachy. Zmena štatútu výboru je nateraz odložená z dôvodu chýbajúcej metodiky implementácie výdavkových limitov. V rámci prezentácie boli členovia výboru informovaní aj o memorandových položkách, ktoré neboli zapracované do prognózy a ktoré môžu byť predmetom ďalšieho výboru. Prijmovú časť prezentoval Michal Havlát, výdavkovú Veronika Horváthová. V priebehu prezentácie bola nasledovná diskusia k jednotlivým bodom:

KRRZ: Zástupca KRRZ sa opýtal na metodiku výberu memorandových položiek, keďže v tabuľke sú uvedené najmä opatrenia navyšujúce príjmy a v NR SR je aktuálne predložených aj viacero návrhov opatrení znižujúcich daňové príjmy.

Reakcia IFP: Jedná sa o dlhodobu komunikovanú položku a legislatívu, ktorá sa aktuálne prerokováva v Národnej rade SR a prešla aspoň druhým čítaním.

KRRZ: Zástupca KRRZ sa opýtal IFP, či je k dispozícii resp. pripravovaný daňový kalendár na rok 2024 v prípade spotrebných daní z tabaku.

Reakcia IFP: Čaká sa na smernicu EÚ o bezdymových tabakových výrobkoch. Prípadný kalendár overíme interne.

VÚB: Zástupca VÚB mal otázky ohľadom spoločnosti Eustream, či nie je pravdepodobný scenár prepadu ziskovosti na nulu. Rovnako bola položená otázka ziskovosti Transpetrolu vzhľadom na embargo na dovoz ruskej ropy.

Reakcia IFP: Sankcie sú dnes nastavené tak, že embargo sa týka iba ropy. Transpetrol však prispieva malými sumami do celkového balíka dividend a preto by prípadný vplyv na celkové dividendy bol minimálny. Eustream má uzatvorené dlhodobé kontrakty, ktoré, ak budú dodržané, zaručujú Eustreamu zisky do blízkej budúcnosti. Riziko je aj pokles na nulu v dôsledku zníženia toku plynu, resp. vypovedania kontraktov.

Na záver prezentácie riaditeľ odboru daňových analýz a prognóz otvoril diskusiu, požiadal o predbežnú reakciu na prognózu a odpovede na otázky:

1. Korporálny sektor - aká je situácia ohľadne dopadu energií na fungovanie a ochote si požičiavať?
2. Aké sú vaše očakávania ohľadne rastu vkladov a úrokových mier na depozitá do budúcnosti?
3. Očakávate vplyv schémy nájomných bytov na makro a dane?

NBS:

- Predbežne hodnotí prognózu ako celok **realisticky**, pri DPPO a DPH ostávajú **konzervatívnejší**. Prognózu DPH na 2. polrok 2022 považujú za optimistickú, čo prenáša vplyv aj do ďalších rokov. Pri DPPO považujú za negatívne riziko faktor zvyšujúcich sa nákladov.
- Odpovede na otázky:
 1. NBS eviduje zo svojich údajov väčšiu neistotu pri kontraktovaní na dlhú dobu aj pri uzatváraní úverových vzťahov.
 2. Všetko závisí od finálnej hodnoty inflácie, ako bude vplyvať v ďalších rokoch na disponibilné príjmy a zdroje.
 3. Interne očakáva NBS nulový vplyv na makro a vidí skôr negatívne riziko na výber DPH.

Infostat:

- Prognózu hodnotí **realisticky**. Venujú sa skôr krátkodobej prognóze a súhlasia s hlavným vývojom daní v závislosti na schválenom makre.
 1. Otázka skôr na bankový sektor.
 2. Situácia bude závisieť od inflácie a či sme už dosiahli vrchol inflačných tlakov.
 3. Zatiaľ nesledujú presne tematiku.

Tatra banka:

- Prognózu hodnotí **realisticky**.
- Odpovede na otázky:
 1. Situácia sa zhoršuje hlavne klientom v energeticky náročných sektoroch. Zatiaľ neevidujú rizikové indikátory nasvedčujúce vyššej miere odkladu splátok. Profitabilita je zatiaľ dobrá, avšak očakávania na 2023 sú nižšie. Firmy sú pri úverovaní opatrnejšie a odkladajú investície, prípadne sa investície týkajú energetických úspor, kde je stále dopyt. Väčšina klientov už nakupuje energie na spotovom trhu, malá časť má ešte zahedžované ceny.
 2. Vnímajú mierny nárast vkladov zo strany korporátnych klientov.
 3. Touto otázkou sa nezaoberali.

KRRZ:

- Prognózu hodnotí predbežne **realisticky**. Prognózu DPH vnímajú ako optimistickú na roku 2022, vzhľadom na plnenie tlmia vplyv v 2. polke 2022. Prognózu výdavkovej strany považujú predbežne za **realistickú**.
- Odpovede na otázky:
 1. Otázka skôr na kolegov z bánk.
 2. Z hľadiska makra vidia podobný vplyv na úrokovej sadzbe a mierne vyššie vklady. Z hľadiska vplyvu na daň vyberanú zrážkou taktiež tlmia vplyvy dynamiky makra podobným spôsobom ako to robí IFP.
 3. KRRZ sa zaoberala plánom nájomných bytov, avšak zatiaľ naisto poznajú iba výšku sadzby DPH. Ich prepočty sú založené na predpokladoch, ktoré vychádzajú aj z medializovaných vyjadrení a predvolebných sľubov, na základe čoho pracujú s maticou možných scenárov. Vychádzajú aj z informácií zo stránky *statnynajomnybyt.sk*. Očakávajú interne cca. 12,5 tis. odovzdaných bytov ročne. Jeden byt odovzdaný v schéme nájomného bývania znamená jeden byt nepredaný na komerčnom trhu (100 % substitúcia). Z toho vyplýva nulový vplyv na makro a vplyv iba cez výpadok dane (DPH). Zároveň sa eviduje výška zverejneného maximálneho nájomného, ktoré je pod ekonomickým fundamentom (hlavne v Bratislave, kde je vo všeobecnosti nízke).

Reakcia IFP:

IFP rovnako vidí substitučný efekt na trhu v prípade spustenia schémy nájomného bývania. Pracuje sa s limitovanými informáciami. Do prognózy bude zaradené pravdepodobne až

potom, ako sa reálne podpíše výstavba, zatiaľ to vnímame ako právny rámec na výstavbu. Na magistráte hl. mesta sa očakáva, že nájomné bývanie budú riešiť po vlastnej osi mimo schémy. Obmedzenie je kapacita výstavby bytov, ktorá je na úrovni približne 18 tis. ročne. Je otázne, či je možné, aby boli 2/3 odovzdaných bytov stavané cez nájomné byty.

Poznámky KRRZ:

Neočakávajú ponukový šok v prípade zavedenia schémy nájomného bývania. Vidia prekážky hlavne legislatívneho charakteru (rigidné stavebné povolenia). Pokým nebudú upravené regulácie, treba počítať s opatrným prístupom k dodatočnej výstavbe a teda aj makrovplyvu.

Hypotéza k levelu EDS pri DPH: post-covidová zmena v spotrebe a zhoršená platobná disciplína. Odporúčanie pre IFP je pozrieť EDS sektorovo.

Otázka na IFP, či neplánuje začať prognózovať výdavky kurzarbeitu.

Reakcia IFP:

K levelu EDS pri DPH: Zvažovali sme zhoršenú platobnú disciplínu po COVID otvorení. Rovnako boli zobraté do úvahy kontroly FS SR na eKase, kde boli zistené pochybenia. Otázne je, prečo by to bol len júl, ktorý bol výrazne ovplyvnený a nie už predošlé mesiace, kedy tiež neboli žiadne obmedzenia. Možno sa situácia vyjasní potom ako budú dostupné augustové výkazy DPH.

Ku kurzarbeitu: Výdavky na kurzarbeit sú vykázané v reportoch Sociálnej poisťovne, kde sa vykazujú spolu s dávkami v nezamestnanosti. Transfer vo výkaze je aktuálne vyšší ako pôvodný doložkový vplyv, čo na IFP vytvorilo potrebu tvorby databázy o vyplatenej podpore. V rámci získania detailnejších údajov zatiaľ bolo oslovené ministerstvo práce, úrad práce bude oslovený čoskoro tiež. Cieľom je najprv zistiť, komu bola podpora adresovaná a vyplatená. Keď budú k dispozícii detailnejšie údaje, bude možné rozbehnúť diskusiu, či predmetná dávka bude predmetom prognózy Výboru.

VÚB:

- Prognózu hodnotí **realisticky**. Na trhu práce sú trochu skeptickejší. Podľa ich názoru rast miezd nebude stačiť na rast cenovej hladiny.
- Odpovede na otázky:
 1. Evidujú problémy v korporátnom sektore. Veľké riziko vidia v dodávkach plynu z Ruska a v nadchádzajúcej zime.
 2. Evidujú klesajúcu mieru úspor, ktorá bude vplývať aj na vklady. Očakávajú nárast úrokových mier.
 3. Neskúmali schému nájomného bývania, skôr sa budú pozerieť na jej vplyv na ceny nehnuteľností, keďže to ovplyvní trh s hypotékami a úverovanie.

Záver:

Na záver stretnutia vyzval riaditeľ IFP členov Výboru, aby poslali svoje hodnotenia prognózy do pondelka 26.09.2022 do konca pracovného dňa na nasledovné adresy: juraj.valachy@mfsr.sk, michal.havlat@mfsr.sk.

Zapísal: Marián Polášek, dňa 22.09.2022